

УДК 004.8:342.9+346.5:004.738.5(477)

DOI 10.36919/3041-1149(Print).11.2025.61-67

В. І. Кондюк,
аспірант кафедри права,
ПВНЗ «Європейський університет»
email: vkondyuk@e-u.edu.ua
ORCID 0009-0002-0456-0358

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ДЕРЖАВНОМУ ТА ПРИВАТНОМУ СЕКТОРІ

У статті досліджено теоретичні та практичні аспекти правового регулювання використання штучного інтелекту в державному та приватному секторі. Визначено основні напрями впровадження інтелектуальних технологій у систему публічного управління, бізнес-процеси та сферу інтелектуальної власності. Проаналізовано чинне законодавство України, що регламентує застосування ШІ, та виявлено відсутність цілісного нормативного механізму, який би забезпечував прозорість, відповідальність і безпечність функціонування таких систем. Особливу увагу приділено питанню алгоритмічної підзвітності державних органів, етичним стандартам використання ШІ у публічній сфері, а також потреби в гармонізації національного законодавства з європейськими правовими стандартами. Обґрунтовано доцільність розроблення спеціальних нормативних актів, що визначатимуть правовий статус, межі відповідальності й механізми контролю за використанням ШІ в публічному та приватному секторах. Результати дослідження підкреслюють важливість переходу до людиноцентричної моделі цифровізації, де технологічний розвиток поєднується з верховенством права та гарантіями захисту основоположних прав людини.

Ключові слова: *правове регулювання, штучний інтелект, державний сектор, приватний сектор, алгоритмічна підзвітність, цифровізація, етичні стандарти.*

Постановка проблеми та її актуальність. У сучасному світі стрімкий розвиток технологій штучного інтелекту (далі – ШІ) докорінно змінює підходи до управління, виробництва, обміну інформацією та надання послуг. Його інтеграція в державний і приватний сектори відкриває безпрецедентні можливості для підвищення ефективності управлінських процесів, оптимізації витрат, автоматизації рутинних завдань і підвищення якості обслуговування громадян та клієнтів. Водночас застосування ШІ породжує ряд складних юридичних, етичних і соціальних викликів, які потребують належного правового регулювання.

Використання алгоритмів прийняття рішень у сфері публічного управління, зокрема у податкових, митних, судових та соціальних сервісах, ставить питання прозорості, підзвітності та захисту прав громадян. Відсутність чітких норм щодо відповідальності за дії автоматизованих систем може призвести до порушення прав людини, зловживань владою або дискримінаційних рішень. У приватному секторі проблеми зосереджуються навколо захисту персональних даних, інтелектуальної власності та добросовісного використання алгоритмів у бізнес-процесах.

Україна, яка активно реалізує цифрову трансформацію державного управління, поступово стикається з потребою в створенні нормативної бази, що забезпечувала б безпечне, етичне й правомірне використання систем штучного інтелекту. Незважаючи на ухвалення Концепції розвитку ШІ (розпорядження КМУ від 02.12.2020 № 1556-р), національне законодавство досі ще не містить комплексних положень, які б регулювали питання правового статусу ШІ, меж відповідальності за його дії, а також механізми контролю за його використанням у публічній і приватній сферах.

Особливої актуальності набуває питання гармонізації українського законодавства з європейськими підходами, де в межах ЄС уже формується нормативна система, спрямована на

забезпечення безпечного використання ШІ та мінімізацію ризиків для прав і свобод людини. Для України, яка орієнтується на євроінтеграційний курс, імплементація таких принципів є не лише технічним, а й правовим та етичним завданнями.

Тому дослідження правового регулювання використання штучного інтелекту в державному та приватному секторі є досить актуальним у контексті сучасних викликів цифровізації, потреби в захисті прав суб'єктів правовідносин і забезпечення балансу між інноваціями та правовими гарантіями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика правового регулювання використання штучного інтелекту в державному та приватному секторі привертає увагу як українських, так і зарубіжних науковців. Серед вітчизняних дослідників це питання розглядали К. С. Токарева, Н. О. Савліва, Ю. Муравська, Т. Сліпченко, С. Барбашин, Т. С. Яровой, Д. О. Коваленко, М. С. Уткіна, О. І. Зозуляк та інші. Їхні праці присвячені аналізу правового статусу штучного інтелекту, проблем етичності, відповідальності, а також забезпечення захисту прав суб'єктів правовідносин.

Серед зарубіжних досліджень варто виокремити роботи А. Ліманте та Ю. Москвитин, які аналізують процес інтеграції штучного інтелекту в судову систему України. Значну увагу питанням управлінського використання ШІ приділяють Н. Максименцева та М. Максименцев. У праці «Machine Testimony» Андреа Рот розглядає феномен «машинних свідчень» і проблеми достовірності даних, створених алгоритмами, тоді як Б. Вірц, Й. Вейерер і К. Гейер досліджують особливості застосування штучного інтелекту в публічному секторі різних країн.

Загалом наукові розвідки демонструють посилення інтересу до формування комплексної правової моделі регулювання штучного інтелекту. Водночас остаточне визначення меж його правосуб'єктності, юридичної відповідальності та механізмів контролю за застосуванням залишається актуальним і потребує подальших досліджень.

Мета статті полягає в науковому обґрунтуванні теоретичних засад правового регулювання питань використання штучного інтелекту в державному та приватному секторі.

Виклад основного змісту. Сучасна правова система стикається з потребою в адаптації до нових викликів, зумовлених поширенням технологій штучного інтелекту. Їхнє активне використання в державному та приватному секторі створює значний потенціал для підвищення ефективності управління, оптимізації процесів і вдосконалення надання послуг, проте водночас породжує складні юридичні питання. Вони стосуються визначення меж відповідальності, дотримання прав людини, етичних стандартів, а також захисту персональних даних і комерційної таємниці.

У державному секторі технології штучного інтелекту дедалі частіше впроваджуються в процеси управління, обробки великих обсягів інформації, прогнозування та ухвалення рішень, що мають юридичні наслідки. Такі системи дають змогу підвищити ефективність діяльності органів влади, зменшити корупційні ризики та покращити доступ громадян до адміністративних послуг. Водночас автоматизація державних процесів вимагає наявності чітких правових гарантій, які б забезпечували захист громадян від помилкових або дискримінаційних алгоритмічних рішень [10].

Визначальним нормативним документом у цій сфері є Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні, схвалена Кабінетом Міністрів України 2020 року [7]. Вона встановлює стратегічні напрями державної політики у сфері штучного інтелекту, формує підходи до його безпечного та етичного використання, а також визначає потребу в створенні законодавчих механізмів контролю. Проте, як зазначає С. Барбашин, рамковий характер Концепції не дає змогу повною мірою визначити систему відповідальності за рішення, ухвалені з використанням штучного інтелекту [1]. Це зумовлює потребу в подальшому законодавчому врегулюванні, яке має конкретизувати правовий статус систем штучного інтелекту та межі їхньої автономності.

Важливим аспектом залишається питання прозорості алгоритмів у сфері публічного управління. Якщо в приватному секторі користувач добровільно погоджується на використання цифрових сервісів, то в державному застосування таких технологій без належного контролю може призвести до порушення принципу верховенства права. Як наголошує Т. С. Яровой, інтеграція штучного інтелекту в діяльність органів влади повинна супроводжуватися забезпеченням підзвітності технологій і запобіганням потенційній дискримінації [10].

Європейський досвід свідчить, що правове врегулювання діяльності штучного інтелекту потребує багаторівневої структури: від загальних принципів етики до конкретних вимог безпеки й прозорості алгоритмів [9]. Одним із ключових кроків у цьому напрямі став розроблений Європейським Союзом Акт про штучний інтелект (AI Act), спрямований на створення збалансованої системи контролю за використанням ШІ з урахуванням прав людини та етичних норм. Україна, орієнтуючись на європейські стандарти, має поступово адаптувати національне законодавство до цих вимог.

Поряд із державним управлінням стрімко розвивається застосування штучного інтелекту в приватній економіці. Такі технології активно впроваджуються у фінансовій, медичній, логістичній, страховій, маркетинговій та креативній сферах. Водночас їхнє використання піднімає питання щодо правового режиму результатів діяльності штучного інтелекту, авторства, охорони інтелектуальної власності та захисту персональних даних. Як зазначають Д. Коваленко та М. Уткіна, українське законодавство досі не визначає чітких правил щодо продуктів, створених штучним інтелектом, що створює правову невизначеність у системі охорони інтелектуальної власності [3]. Аналогічну думку висловлює О. Зозуляк, підкреслюючи потребу у формуванні нових підходів до визначення правового статусу таких об'єктів [2].

З правового погляду результати діяльності штучного інтелекту не можуть бути повністю прирівняні до традиційних об'єктів авторського права, оскільки відсутній суб'єкт творчості, це – людина. І це свідчить про потребу в розробленні оновленої концепції правового регулювання у сфері інтелектуальної власності, що враховуватиме специфіку автономних систем [6].

Світовий досвід демонструє можливість технічного контролю за достовірністю результатів роботи алгоритмів. Так, А. Рот у праці «Machine Testimony» описує концепцію цифрового хешу як засобу перевірки незмінності даних, створених системами штучного інтелекту [13]. Схожі підходи закріплені і в Європейській етичній хартії щодо використання штучного інтелекту в судових системах, де підкреслюється важливість прозорості, безпеки та контролю з боку користувача [9].

Як бачимо, ефективне правове регулювання штучного інтелекту має поєднувати інструменти державного нагляду й механізми саморегуляції приватного сектору. Державна політика повинна гарантувати безпеку, законність і захист прав громадян, тоді як бізнес-структури зобов'язані забезпечити етичність і прозорість впроваджуваних технологій. Подальше дослідження цього питання потребує аналізу конкретних напрямів застосування штучного інтелекту в державному секторі та оцінювання їхньої відповідності міжнародним правовим стандартам.

Розвиток штучного інтелекту в системі державного управління змінює підхід до ухвалення рішень, роблячи процеси більш швидкими, точними та прогнозованими. Проте з юридичного погляду це вимагає переосмислення самої природи державної відповідальності, адже алгоритм, який може впливати на права людини, не є суб'єктом права. Відтак відповідальність за дії, здійснені за участю ШІ, має бути чітко закріплена за посадовими особами, що контролюють його роботу [10].

Одним із ключових викликів є забезпечення балансу між ефективністю технологічних рішень і збереженням принципів верховенства права. У публічному управлінні не допускається передача рішень виключно машинним системам без можливості їхньої перевірки чи оскарження та означає, що ШІ може використовуватися лише як допоміжний інструмент, тоді як остаточне рішення повинно залишатися за людиною [7].

Важливо також закріпити обов'язок органів влади розкривати принципи функціонування алгоритмів, які впливають на суспільно значущі процеси. Прозорість є основою правової легітимності технологій. Відсутність доступу до інформації про те, як саме система аналізує дані чи приймає рішення, створює ризик порушення прав громадян, особливо в адміністративних процедурах, соціальному забезпеченні та судочинстві [9].

На законодавчому рівні доцільним є запровадження поняття «алгоритмічної підзвітності», а саме обов'язку державного органу документально підтверджувати дії, здійснені із залученням ШІ, а також забезпечувати аудит таких систем [1]. І це дасть змогу формувати єдину практику перевірки законності використання алгоритмів і своєчасно виявляти випадки зловживань.

Перспективним напрямом є розроблення спеціальних етичних кодексів для державних службовців, які взаємодіють із технологіями штучного інтелекту. У таких документах мають бути визначені стандарти професійної поведінки, правила захисту інформації, принципи недискримінаційного використання даних [10]. Формування культури етичного управління стане запорукою того, що автоматизовані рішення не порушуватимуть прав людини.

На нашу думку, подальше вдосконалення правового регулювання штучного інтелекту в державному секторі має ґрунтуватися на ідеї «людиноцентричної цифровізації». Технології повинні підсилювати державу, а не замішати її основоположні функції. Впровадження систем контролю, відкритості та алгоритмічної підзвітності дасть змогу Україні не лише забезпечити ефективність управління, а й сформувати модель держави, де штучний інтелект діє виключно в межах закону і в інтересах громадян [15].

Використання технологій штучного інтелекту в приватному секторі є одним із ключових чинників розвитку сучасної економіки. Інтелектуальні системи активно впроваджуються у фінансовій, медичній, логістичній, маркетинговій, страховій і творчій сферах, сприяючи підвищенню ефективності бізнес-процесів і зниженню операційних витрат [3]. Водночас швидке зростання ролі таких технологій вимагає адекватного правового врегулювання, адже виникають нові виклики, пов'язані з авторством, власністю на створені результати, етикою використання даних і відповідальністю за можливі наслідки рішень, ухвалених системами ШІ.

На сьогодні в українському законодавстві відсутні чітко сформульовані норми, які регламентують правовий статус продуктів, створених штучним інтелектом, що призводить до колізій у сфері інтелектуальної власності, оскільки не визначено, кому належать права на результати діяльності автономних систем [3]. Вирішення цієї проблеми потребує запровадження окремої категорії об'єктів цивільних прав, створених без безпосередньої участі людини [2].

Результати, створені штучним інтелектом, часто мають творчий або аналітичний характер, але не містять ознак традиційного авторства, що ускладнює їх правову охорону. Усе це свідчить про потребу в оновленні підходів до регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності та розроблення нової моделі захисту таких об'єктів [6].

Для України актуальним завданням є гармонізація національного законодавства із європейськими підходами, які передбачають дотримання принципів етичності, безпеки, прозорості та підзвітності під час використання ШІ [9]. Запровадження схожих стандартів сприятиме формуванню передбачуваного правового середовища та забезпечить захист прав усіх учасників економічних відносин.

Особливої уваги потребує питання юридичної відповідальності за шкоду, заподіяну внаслідок використання інтелектуальних технологій. Для забезпечення правової визначеності потрібно розробити механізми, які б чітко визначали межі відповідальності розробників, користувачів і суб'єктів, що отримують результати діяльності ШІ [10]. Доцільним є поєднання державного контролю з елементами саморегуляції бізнесу, що дасть змогу збалансувати інноваційність технологій і гарантії правового захисту [1].

Міжнародна практика доводить ефективність застосування технічних рішень для підтвердження достовірності результатів діяльності штучного інтелекту, зокрема систем цифрової ідентифікації та незалежного аудиту алгоритмів [13]. Саме такий підхід забезпечує прозорість, захист інтересів користувачів і підвищує довіру до технологій.

Незважаючи на активні процеси цифровізації, в Україні досі відсутня цілісна система контролю за законністю та достовірністю використання штучного інтелекту в державному й приватному секторах. Це стосується як перевірки результатів, створених алгоритмічними системами, так і визначення їхньої юридичної сили в межах управлінських або господарських процесів. Відсутність спеціалізованих інституцій і нормативно закріплених процедур перевірки створює ризики зловживань, неточностей та порушення прав суб'єктів правовідносин.

З огляду на це виникає потреба у формуванні комплексного механізму незалежного аудиту систем штучного інтелекту. Йдеться не лише про технічну перевірку коректності алгоритмів, а й про оцінювання правомірності їхнього застосування, дотримання принципів законності, етичності та недискримінаційності [9]. Доцільним видається створення експертного інституту,

який здійснював би оцінювання впливу використання ШІ на права людини та правові наслідки ухвалених рішень.

Особливої ваги набуває принцип прозорості, що має бути визначальним у діяльності як державних, так і приватних структур, які застосовують технології ШІ. Користувач або громадянин повинен мати можливість отримати зрозуміле пояснення щодо логіки роботи системи, способів обробки даних і критеріїв ухвалення рішень [7].

Вагомим також є впровадження технології цифрового хешування, що дає змогу створювати унікальний «електронний відбиток» результатів, сформованих системами ШІ. Такий підхід забезпечить збереження автентичності цифрових даних і запобігатиме маніпуляціям із результатами аналітичних чи управлінських процесів [13].

Важливим напрямом державної політики має стати розроблення етичних стандартів для фахівців, які працюють із системами штучного інтелекту. Певні стандарти повинні базуватися на принципах законності, відповідальності, обґрунтованості, надійності та неупередженості результатів. Їхнє запровадження сприятиме підвищенню якості прийняття рішень і захисту громадян від наслідків помилок алгоритмічних систем.

Висновки. Правове регулювання використання штучного інтелекту в державному та приватному секторі перебуває на початковому етапі формування й потребує комплексного вдосконалення. В Україні досі не створено єдиного правового механізму, який би забезпечував контроль, прозорість і відповідальність за результати діяльності систем штучного інтелекту. Відсутність нормативно визначених процедур перевірки достовірності алгоритмічних рішень і спеціалізованих інституцій для їхнього оцінювання знижує рівень довіри до цифрових технологій і створює ризики порушення прав суб'єктів правовідносин. Вагомим є запровадження незалежного аудиту систем ШІ, розроблення етичних стандартів для їхнього використання, а також технічних засобів забезпечення достовірності даних, зокрема хешування та цифрового підпису. Важливим напрямом державної політики має стати гармонізація українського законодавства з європейськими підходами, що гарантують безпечне, підзвітне й людиноцентричне застосування технологій. Отже, ефективне правове врегулювання штучного інтелекту має базуватися на поєднанні правових, етичних і технічних механізмів, що забезпечить прозорість і відповідальність алгоритмічних процесів, сприятиме розвитку інновацій та захисту прав людини в умовах цифрової трансформації суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барбашин С. Штучний інтелект: проблеми та перспективи правового регулювання в Україні та ЄС. *Право України*. 2023. URL : <https://pravo.ua/shtuchnyi-intelekt-problemy-ta-perspektyvypravovohorehuliuvannia-v-ukraini-ta-ies>
2. Зозуляк О. І. Штучний інтелект як об'єкт цивільно-правового регулювання. *Доктрина приватного права: традиції та сучасність*. 2022. С. 95–103. URL : <http://hdl.handle.net/123456789/15819>
3. Коваленко Д. О., Уткіна М. С. Проблема правового регулювання інтелектуальної власності на об'єкти, створені штучним інтелектом. *Нове українське право*. 2022. Вип. 1. С. 197–201. URL : <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/86177>
4. Муравська Ю., Сліпченко Т. Правове регулювання штучного інтелекту в Україні та світі. *Актуальні проблеми правознавства*. 2024. № 1 (37). С. 188–195. DOI 10.35774/app2024.01.188
5. Позова Д. Д. Перспективи правового регулювання штучного інтелекту за законодавством ЄС. *Часопис цивілістики*. 2017. Вип. 27. С. 116–120. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chac_2017_27_24
6. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 01 груд. 2022 р. № 2811-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>
7. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні : розпорядження Кабінету Міністрів України від 02 груд. 2020 р. № 1556-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text>
8. Токарева К. С., Савліва Н. О. Особливості правового регулювання штучного інтелекту в Україні. *Юридичний вісник*. 2021. № 3 (60). С. 148–153. DOI 10.18372/2307-9061.60.15967

9. Турута О. В., Жидкова О. О., Турута О. П. Нормативне регулювання штучного інтелекту в Європі. *Теоретичні питання юриспруденції і проблеми правозастосування: виклики XXI століття*. Харків : НДІ публічної політики і соціальних наук. 2020. С. 40–42. URL : https://library.pp-ss.pro/index.php/ndippsn_20201120/article/view/turuta/pdf
10. Яровой Т. С. Возможности та риски використання штучного інтелекту в публічному управлінні. *ECONOMIC SYNERGY*. 2023. Вип. 2 (8). С. 36–47. DOI 10.53920/ES-2023-2-3
11. Limante A., Moskvityn Y. Integrating Artificial Intelligence in Ukraine's Courts: State of Play and Future Prospect / *VerfBlog*. 2024/12/12. URL : <https://verfassungsblog.de/ai-ukraine-judiciary/> ; DOI 10.59704/c472a6ec2910dae3
12. Maksimentseva N. O., Maksimentsev M. G. Challenges Application of Artificial Intelligence in the Field of Public Administration, Governance and Services. *Investments: Practice and Experience*. 2024. № 4. P. 204–213. DOI 10.32702/2306-6814.2024.4.204
13. Roth A. Machine Testimony. *Yale Law Journal*. 2017. 130 (4). Pp. 1972–2053.
14. Wirtz B. W., Weyerer J. C., Geyer C. Artificial Intelligence and the Public Sector: Applications and Challenges. *International Journal of Public Administration*. 2019. 42 (7). P. 596–615. DOI 10.1080/01900692.2018.1498103
15. Legal Regulation of the Use of Artificial Intelligence: Problems and Development Prospects / Yara O., Brazheyev A., Golovko L., Bashkatova V. *European Journal of Sustainable Development*. 2021. 10 (1). P. 281–289. DOI 10.14207/ejsd.2021.v10n1p281

REFERENCES

1. Barbashyn, S. (2023). Shtuchnyi intelekt: problemy ta perspektyvy pravovoho rehulivannia v Ukraini ta YeS [Artificial intelligence: Problems and prospects of legal regulation in Ukraine and the EU]. *Pravo Ukrainy*. URL : <https://pravo.ua/shtuchnyi-intelekt-problemy-ta-perspektyvy-pravovohorehulivannia-v-ukraini-ta-ies> [in Ukrainian].
2. Zozuliak, O. I. (2022). Shtuchnyi intelekt yak ob'ekt tsyvilno-pravovoho rehulivannia [Artificial intelligence as an object of civil law regulation]. *Doktryna pryvatnoho prava: tradytsii ta suchasnist*, 95–103. URL : <http://hdl.handle.net/123456789/15819> [in Ukrainian].
3. Kovalenko, D. O., & Utkina, M. S. (2022). Problema pravovoho rehulivannia intelektualnoi vlasnosti na ob'ekty, stvoreni shtuchnym intelektom [The problem of legal regulation of intellectual property for objects created by artificial intelligence]. *Nove ukrainske pravo*, (1), 197–201. URL : <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/86177> [in Ukrainian].
4. Muravska, Yu., & Slipchenko, T. (2024). Pravove rehulivannia shtuchnoho intelektu v Ukraini ta sviti [Legal regulation of artificial intelligence in Ukraine and the world]. *Aktualni problemy pravoznavstva*, 1(37), 188–195. DOI : <https://doi.org/10.35774/app2024.01.188> [in Ukrainian].
5. Pozova, D. D. (2017). Perspektyvy pravovoho rehulivannia shtuchnoho intelektu za zakonodavstvom YeS [Prospects for legal regulation of artificial intelligence under EU law]. *Chasopys tsyvilistyky*, (27), 116–120. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chac_2017_27_24 [in Ukrainian].
6. Verkhovna Rada Ukrainy. (2022, December 1). Pro avtorske pravo i sumizhni prava : Zakon Ukrainy № 2811-IX [On copyright and related rights : Law of Ukraine No. 2811-IX]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text> [in Ukrainian].
7. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2020, December 2). Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku shtuchnoho intelektu v Ukraini : Rozporiadzhennia № 1556-r [On approval of the Concept of Artificial Intelligence Development in Ukraine : Order No. 1556-r]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text> [in Ukrainian].
8. Tokarieva, K. S., & Savliva, N. O. (2021). Osoblyvosti pravovoho rehulivannia shtuchnoho intelektu v Ukraini [Features of legal regulation of artificial intelligence in Ukraine]. *Iurydychnyi visnyk*, 3 (60), 148–153. DOI : <https://doi.org/10.18372/2307-9061.60.15967> [in Ukrainian].
9. Turuta, O. V., Zhydkova, O. O., & Turuta, O. P. (2020). Normatyvne rehulivannia shtuchnoho intelektu v Yevropi [Regulatory framework for artificial intelligence in Europe]. *Teoretychni pytannia yurysprudentsii i problemy pravozastosuvannia: vyklyky XXI stolittia*. Kharkiv : NDI publichnoi polityky i sotsialnykh nauk, 40–42. URL : https://library.pp-ss.pro/index.php/ndippsn_20201120/article/view/turuta/pdf [in Ukrainian].

10. Yarovy, T. S. (2023). *Mozhlyvosti ta ryzyky vykorystannia shtuchnoho intelektu v publichnomu upravlinni* [Opportunities and risks of using artificial intelligence in public administration]. *Economic Synergy*, 2 (8), 36–47. DOI : <https://doi.org/10.53920/ES-2023-2-3> [in Ukrainian].
11. Limante, A., & Moskvityn, Y. (2024, December 12). Integrating Artificial Intelligence in Ukraine's Courts: State of Play and Future Prospect. *VerfBlog*. URL : <https://verfassungsblog.de/aiukrainejudiciary/> ; DOI : <https://doi.org/10.59704/c472a6ec2910dae3> [in English].
12. Maksimentseva, N. O., & Maksimentsev, M. G. (2024). Challenges Application of Artificial Intelligence in the Field of Public Administration, Governance and Services. *Investments: Practice and Experience*, (4), 204–213. DOI : <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.4.204> [in English].
13. Roth, A. (2017). Machine Testimony. *Yale Law Journal*, 130 (4), 1972–2053 [in English].
14. Wirtz, B. W., Weyerer, J. C., & Geyer, C. (2019). Artificial Intelligence and the Public Sector: Applications and Challenges. *International Journal of Public Administration*, 42 (7), 596–615. DOI : <https://doi.org/10.1080/01900692.2018.1498103> [in English].
15. Legal Regulation of the Use of Artificial Intelligence: Problems and Development Prospects / Yara, O., Brazheev, A., Golovko, L., & Bashkatova, V. *European Journal of Sustainable Development*. 2021, 10 (1), 281–289. DOI : <https://doi.org/10.14207/ejsd.2021.v10n1p281> [in English].

V. I. Kondiuk. LEGAL REGULATION OF THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE PUBLIC AND PRIVATE SECTORS

The article examines the theoretical and practical aspects of the legal regulation of artificial intelligence use in the public and private sectors. It identifies the main directions of implementing intelligent technologies in the system of public administration, business processes, and the field of intellectual property. The current legislation of Ukraine regulating the use of AI is analyzed, revealing the absence of a comprehensive normative mechanism that would ensure transparency, accountability, and safety in the functioning of such systems. Special attention is paid to the issue of algorithmic accountability of public authorities, ethical standards for AI use in the public sphere, and the need to harmonize national legislation with European legal standards. The study substantiates the expediency of developing special normative acts that would define the legal status, boundaries of responsibility, and mechanisms of control over AI use in both the public and private sectors. The results emphasize the importance of transitioning to a human-centered model of digitalization, in which technological progress is combined with the rule of law and guarantees for the protection of fundamental human rights.

Keywords: legal regulation, artificial intelligence, public sector, private sector, algorithmic accountability, digitalization, ethical standards.